

SENIOR

Biuletyn informacyjny Wielkopolskiej Rady Kregów Starszyny Harcerskiej i Seniorów

60-480 Poznań, ul. Wilków Morskich 23/25 tel. 503 695 023, e-mail: seniorzy@zhp.wlkp.pl

NUMER 213 (2) 2024

LUTY 2024

Robert Baden-Powell

Olave St Clair Baden-Powell

Dzień Myśli Braterskiej - święto harcerzy

22 lutego to bardzo ważna data w środowisku harcerskim. Tego dnia, 1857 roku urodził się założyciel skautingu, sir Robert Baden-Powell. Tego samego dnia, w 1889 roku urodziła się żona generała, Olave Baden-Powell, która skauting promowała wśród żeńskiej części społeczeństwa. Tego dnia obchodzimy Dzień Myśli Braterskiej.

Samo święto ma dosyć długą tradycję. Idea jego ustanowienia pojawiła się w 1926 roku w USA wśród żeńskiej części ruchu skautowego. To właśnie Skautki i Przewodniczki, podczas swojej 4 konferencji postanowiły, że w jednym dniu w roku w sposób szczególny będą myślały o innych skautkach i świętowały rozprzestrzenianie się ruchu skautowego na świecie. Z czasem idea wymyślona przez skautki została również przejęta przez skautów.

73 lata później. W 1999 roku, podczas XXX Światowej Konferencji Skautek nazwę święta zmieniono na „Dzień Myśli Braterskiej”.

Dzisiaj „Dzień Myśli Braterskiej” jest jednym z ważniejszych wydarzeń w każdym harcerskim środowisku. Harcerze spotykają się wspólnie przy symbolicznym ogniu, aby podtrzymać ducha braterstwa i przyjaźni.

Skróć ze strony <https://zostoczek.szkołnastrona.pl/art.413,dzien-mysli-braterskiej-swieto-harcerzy>, autor Marcin Ilczuk

1. JUBILEUSZE

90 LAT – DRUH ĆWIK KAZIMIERZ URBANIAK wstąpił do ZHP w 1949 r. do III drużyny im. Orłąt Lwowskich. Przyrzeczenie harcerskie złożył w październiku powyższego roku, zdobywał potem sprawności i stopnie harcerskie m.in. na obozie w Łądku Zdroju. Druh Kazimierz obecnie jest aktywnym członkiem **Kręgu Starszyny Harcerskiej „Leszczyna” w Lesznie**, bierze udział w spotkaniach z dziećmi i młodzieżą, uczestniczy w spotkaniach Wspólnoty Skulskiej oraz w innych wydarzeniach. */hm. Stefania Wajman – Kom. Kręgu „Leszczyna”/*

85 LAT – HM. IGNACY KAŃDUŁA PS. IGO – Ignacy Kańduła urodzony w styczniu 1939 r. z harcerstwem po raz pierwszy zetknął się jako uczeń czwartej klasy Szkoły Podstawowej w Nowym Tomyślu w roku 1949, rok przed powstaniem Organizacji Harcerskiej OH. Kolejne losy tak się potoczyły, że druh Ignacy do harcerstwa wstąpił już jako nauczyciel we wrześniu 1957 roku. Był drużynowym 13 drużyny harcerskiej im. Janka Krasickiego w Bukowcu k/Nowego Tomyśla przy hufcu Nowy Tomyśl. Szlify harcerskie zdobywał w trakcie prowadzenia 18 drużyny Złote Kłosa w Łomnicy k/Zbąszynia. Brał udział w harcerskich obozach krajowych i międzynarodowych. W latach 1962-1965 był uczestnikiem obozów harcerskich: w ramach akcji „Spisz” w Dursztynie koło Nowego Targu, na Ziemiach Zachodnich w Bronkowie koło Krosna Odrzańskiego, a w ramach akcji „Konin” - na obozie w Holendrach Szeszyńskich koło Ślesina obecnie powiat koniński. Pełnił funkcję kwatermistrza, komendanta i drużynowego. Brał udział w Złotach, Złazach i Rajdach harcerskich min. w Rajdach „Rodło”, czy w Ogólnopolskich Złazach Seniorów ZHP. Ponad 20 lat pełnił funkcję przewodniczącego Komisji rewizyjnej w hufcu Nowy Tomyśl. Był przewodniczącym Hufcowej Komisji Stopni Instruktorskich. Pełnił funkcję przewodniczącego „Kręgu Bratnich Rąk”, był członkiem bractwa „Zawisza Czarny”. Obecnie jest czynnym członkiem **Stowarzyszenia Przyjaciół Harcerstwa „Watra” im Powstańców Wlkp. w Nowym Tomyślu**. Praca społeczna druha Ignacego nie kończy się na harcerstwie. Druh prężnie działa w Związku Nauczycielstwa Polskiego - sekcja emerytów w Zbąszyniu, jest honorowym członkiem OSP Łomnica i lektorem w parafii pw. św. Wawrzyńca w Łomnicy. Harcmistrz Ignacy został odznaczony wieloma wyróżnieniami w tym Złotym Krzyżem Zasługi i Służba Wielkopolsce. */hm. Ewa Wojtanowska/*

NASZE SERDECZNE GRATULACJE I ŻYCZENIA DLA JUBILATÓW –

PREZYDIUM WIELKOPOLSKIEJ RADY KSH i S

2.RELACJE

105 rocznica Powstania Wlkp. – CZERWONAK -

27 grudnia świętowaliśmy 105. rocznicę wybuchu Powstania Wielkopolskiego. Seniorzy KSHiS „Płomienie” oraz harcerze i zuchy z Hufca ZHP Czerwonak z tej okazji wzięli udział w asyście pocztów sztandarowych i z udziałem władz Gminy

Czerwonak w uroczystej mszy św. w kościele pw. św. Alberta w Koziegłowach. Po mszy odbyła się uroczystość przy pomniku gen. Stanisława Taczaka znajdującym się w sąsiedztwie kościoła. Po złożeniu kwiatów i zniczy i odśpiewaniu „Roty” z zapalonymi zniczami przemarszerowaliśmy do ronda im. Powstańców Wielkopolskich, gdzie odpalone zostały race. Uroczystości zakończone zostały koncertem na scenie przed Centrum Kultury i Rekreacji.

/tekst i fot. hm. Gabriela Jaskulska/

105 rocznica wybuchu Powstania Wielkopolskiego w Gnieźnie.

Wieść o wybuchu powstania w Poznaniu dotarła do Gniezna 28 grudnia, stąd tego dnia w Grodzie Lecha obchodzone są uroczystości związane z rocznicą zajęcia miasta przez powstańców podczas wielkopolskiego zrywu niepodległościowego. W południe odbyła się uroczysta sesja Rady Miasta Gniezna, podczas której przybliżony został rys historyczny wydarzeń z przed 105 lat. Stała się ona również okazją do podziękowania

zasłużonym w swojej działalności na rzecz miasta. Wśród uhonorowanych medalem 990-lecia koronacji Bolesława Chrobrego znalazł się przewodniczący kręgu „Bezimienni” dh hm. Aleksander Sekulski. Po zmroku na Akropolu Bohaterów – kwaterze na cmentarzu św. Piotra, gdzie spoczywają polegli w walkach na powstańczym froncie – odczytano Apel Pamięci. W skład delegacji

składającej w imieniu harcerzy kwiaty i znicze obok komendantki hufca hm. Weroniki Lemańskiej i jej zastępczyni phm. Zofii Stochmiał wchodził członek naszego kręgu hm. Sławomir Sekulski.

/KS „Bezimienni” Hufiec ZHP Gniezno, fot. Rafał Wichniewicz – portal Gniezno24.com/

Dnia 11 stycznia br. Hufiec ZHP Poznań Nowe Miasto zaprosił Prezydium WR KSH-iS wraz z druhami towarzyszącymi na przedstawienie noworoczne w wykonaniu zuchów. Zuchy pod kierunkiem phm. Klaudii Frontczak przygotowały się wspaniale – były okolicznościowe przebrania – bałwan, choinka, niebo z gwiazdami, Gwiazdor .....

Dzieci deklamowały wiersze i wykonywały piosy, które może kiedyś zaadoptujemy dla seniorów ☺. Zaproszeni rodzice, rodzeństwo zuchów i my świetnie się bawiliśmy. W podziękę wręczyliśmy na ręce drużny Klaudii ciasteczka dla wszystkich. Chętnie weźmiemy udział w innych spotkaniach.

Dnia 11 stycznia br. Hufiec ZHP Poznań Nowe Miasto zaprosił Prezydium WR KSH-iS wraz z druhami towarzyszącymi na przedstawienie noworoczne w

/tekst seniorzy – uczestnicy wydarzenia, fot. hm. Barbara Król/

Opóźniona zbiórka świąteczna (choroby) Kręgu odbyła się w dniu 11 stycznia br. w życzliwym nam Klubie „Złota Jesień” S.M. „Osiedle Młodych”. Druh Komendant powitał przybyłych gości oraz drużny i drużów należących do Kręgu. Minutą ciszy uczciliśmy pamięć czworga naszych przyjaciół z Kręgu, którzy w 2023 roku odeszli na wieczną wartę do Pana. Bardzo ważnym wydarzeniem zbiórki było uhonorowanie hm. Wojciecha Tokłowicza zasłużonego wieloletniego członka ZHP, który przez wiele lat w sposób profesjonalny zajmował się chóralistyką harcerską, prowadząc zespoły harcerskie oraz będąc kompozytorem wielu piosenek harcerskich. Działalność tę kontynuował również w harcerskim ruchu senioralnym w Kręgu „Wiarusy” 2 PDH. Odznakę „Wielkopolskim Seniorom i Starszyźnie Harcerskiej” wręczyli Dh. Wojciechowi członkowie Kapituły Odznaki, hm. Marek Urbanowicz z-ca przewodniczącego, hm. Kazimierz Łukaszewicz, członek Kapituły i komendant Kręgu phm. Andrzej Lik. Uczestnicy nagrodzili Druha Wojciecha śpiewem „Braawo, braawo, brawissimo”. Zaraz po zakończeniu części oficjalnej zbiórki ze wzruszeniem przekazaliśmy sobie znak pokoju i przełamaliśmy się opłatkiem, życząc zdrowia i wielu dobrych dni w rozpoczętym 2024 roku, po czym zasiedliśmy do świątecznie udekorowanego stołu, zastawionego daniami zbliżonymi do dań wigilijnych. Oczywiście nie zabrakło śpiewu kolęd i harcerskich piosenek. Na skrzypcach wtórował nam dh Wojtek Tokłowicz, który na zbiórkę zabrał swoje ukochane skrzypce. Omówiliśmy też bieżące sprawy i najbliższe wydarzenia w ruchu senioralnym. W zbiórce uczestniczyła również Kierowniczka Klubu p. Bogumiła Burzyńska oraz sympatyczka Kręgu drużna. Halina Mróz. Splecione ręce w kręgu i tekst starej piosenki „Bratnie słowo sobie dajem, że pomagać będziem wzajem.....” zakończyło zbiórkę, która upłynęła w bardzo serdecznej, przyjacielskiej atmosferze. Czuwaj!

/tekst i fot. phm Andrzej Lik KSH „10 PDH i Wiarusy”

Zbiórka sprawozdawcza w połowie VI kadencji Wielkopolskiej Rady Starszyny Harcerskiej i Seniorów odbyła się 13 stycznia br. w gościnnej Szkole Podstawowej nr 84 w Poznaniu. Każdy z przyjezdnych otrzymał przy wpisie na listę pierniczki i krówki na dobry początek dnia (przygotowane przez przewodniczącą Rady). Delegaci przybyli z 24 kręgów skupionych w Radzie (razem jest 35). Po wprowadzeniu porządku Rady przez

phm. Piotra Persa odśpiewano hymn harcerski, po czym Przewodnicząca WR KSHiS hm. Gabriela Jaskulka powitała gości – panią Irenę Ciomborską przedstawicielkę szkoły oraz hm. Kingę Pelec – zastępczynię Komendanta Chorągwi Wlkp. ZHP. Druhna Kinga rozpałała „ognisko” przy wtórze piosenki. Po krótkim zagajeniu, w którym między innymi druha Gabrysia zakomunikowała, że z powodów zdrowotnych członkini Prezydium Rady hm. Ewa Banaszak zrezygnowała z udziału w Prezydium – druha Gabrysia zaproponowała na przewodniczącego zbiórki hm. Andrzeja Szymczaka – Komendanta Kręgu z Jarocina. Wobec braku sprzeciwu od tej pory to on prowadził zbiórkę. Uczczono chwilą ciszy zmarłych druhów i dokonano wyboru

protokolantów. Druh Andrzej przedstawił regulamin wyborów, który jednomyślnie zatwierdzono. Wybrano również zgodnie Komisję Wniosków oraz Skrutacyjną. Po zachęce przez przewodniczącego zbiórki do składania propozycji na nowego członka Prezydium Rady sprawozdanie za dwa lata VI kadencji Rady złożyła hm. Gabriela Jaskulka, a sprawozdanie Kapituły odznaczenia „Wielkopolskim

Seniorom i Starszynie ZHP” w imieniu Przewodniczącego Kapituły hm. Aleksandra Sekulskiego odczytał hm. Marek Urbanowicz. Ponieważ okazało się, że niektórzy komendanci nie zapoznali się z regulaminami nadawania tego odznaczenia oraz nadawania odznaki „Harcerska Służba Wielkopolsce”, redaktorka SENIORA zobowiązała się do ponownego (były w SENIORZE z marca 2022 r.) umieszczenia regulaminów w tym biuletynie (w dziale KOMUNIKATY). Przewodniczący zbiórki poprosił o zabranie głosu hm. Kingę Pelec, która między innymi poinformowała, że w dniach 16-20 maja br. 45. seniorów będzie mogło wziąć udział w wyprawie na Monte Cassino (samolot, autokar) oraz że komunikat o tym wydarzeniu zostanie wydany później. Przedstawicielka Chorągwi Wlkp. odznaczyła następnie p.wd. Marię Wielebską (Krań „Historycy” Poznań) odznaką „Wielkopolskim Seniorom i Starszynie ZHP”, a hm. Barbarę Król – zastępczynię Przewodniczącej WR KSHiS

„Brazowym Krzyżem Za Zastugi dla ZHP”. Wzruszonym druhnóm pogratulowano. Druhnie Kindze zadawano wiele pytań m.in. związanych z uzyskiwaniem Certyfikatu ukończenia kursu Safe From Harm, składkami płaconymi przez seniorów.... Nie wszystko jest jeszcze w GK wyjaśnione, po otrzymaniu na nie odpowiedzi druha Pelec nas o tym powiadomi. Po jednogłośnym przyjęciu sprawozdania z działalności Rady od czasu jej wyboru – zasiedliśmy do obiadu. Był barszcz z pasztecikami oraz ryż z potrawką z kury oraz groszkiem z marchewką. Prezydium Rady ma nadzieję, że taki obiad plus wcześniej podany placek oraz kawa,

herbata i woda z cytryną i miętą za w sumie 25 zł – powinny zadowolić wszystkich, w tym także osoby na diecie zdrowotnej. Do obiadu zasiadły również będące już na sali członkinie zespołu Retro – Cafe z Czerwonaka prowadzonego przez pana Remigiusza Wojciechowskiego, którego kierowniczką jest hm. Gabrysia Jaskulska. Zespół po posiłku z wielką werwą wykonał kilka piosenek – kolędę, piosenki nowsze i starsze – co spotkało się z dużym aplauzem druhów. Po podziękowaniu zespołowi przewodniczący zbiórki hm. Andrzej Szymczak oświadczył, że została zgłoszona tylko jedna kandydatura na członka uzupełniającego skład Prezydium WR KSHiS – hm. Urszuli Kocikowskiej. Druha wyraziła zgodę na kandydowanie, krótko się przedstawiła wspominając, że była już członkiem Prezydium – i została jednogłośnie wybrana. Hm. Barbara Król bardzo podziękowała za odpowiedź na apel Kręgu OWAR z Poznania o przekazywanie niepotrzebnych okularów – zostaną one przez Fundację Pomocy Humanitarnej „Redemptoris Missio” wysłane do Afryki. Akcja taka trwa co roku, na zbiórkę przywiózł je Krąg ze Stupcy, a największą ilość – dwa duże kartony przywiózł Krąg „Wierna Brać” z Piły – tam akcję rozpropagowały Komendantka Hufca hm. Bożena Wojciechowska i Kom. Kręgu hm. Maria Trzyna, a okulary zbierały wszystkie drużyny. Zbierały one także przywiezione różne klucze potrzebne w Ośrodku dla Dzieci Niewidomych w Owińskach – za te podziękowała hm. Gabriela Jaskulska. Dyskutowano jeszcze w mniejszych grupkach, robiono zdjęcia i po wyprowadzeniu proporca Rady zawiązano krąg pożegnalny. Członkowie Prezydium oraz ofiarni druhowie (za co bardzo dziękujemy) zostali jeszcze, aby pomóc w sprzątanii – i tak zbiórka sprawozdawcza VI kadencji Wielkopolskiej Rady Starszyny Harcerskiej i Seniorów dobiegła końca.

/hm. Barbara Król, fot. hm. Andrzej Wolski, phm. Piotr Pers/

20-26 stycznia – harcerski wypoczynek.

Siedemnastoosobowa drużyna wielkopolskich seniorów harcerskich (na fot.) z Czerwonaka, Poznania (OWAR, SZÓSTACY, DZIEWIATACY) oraz z Konina wyruszyła w sobotę na „Głodówkę”. Długą drogę (ogromne korki na Zakopance) wynagradzał widok zaśnieżonych, jaśniejących w słońcu Tatr. W schronisku czekał na nas pyszny obiad, a po rozlokowaniu i kolacji kominek zainicjowany przez komendanta wypoczynku phm. Wincentego Żygadło. On to

wraz z phm. Andrzejem Królem i hm. Zbigniewem Majtczakiem (wszyscy z Chor. Krakowskiej ZHP) czuwali, aby grupa 67 seniorów nigdy się nie nudziła. Od razu dodajmy, że każdego dnia na kominku harcerskim śpiewom towarzyszył wspaniały akompaniament wielu gitar i akordeonu. Następnego dnia (niedziela) – i tak też było co rano – powitaliśmy Tatry zaśpiewaniem „Kiedy ranne wstają zorze” i spacerem z gimnastyką. Po śniadaniu komendant Witek przedstawił sposoby zachowania się w przypadku zauważenia u kogoś objawów udaru lub wylewu, a słuchacze dodawali do tego swoje uwagi. Wciągnięcie flagi na maszt i hymn ZHP uroczyście otworzyło nasze spotkanie (niektórzy później dojechali). Mszę św. w naszej sali kominkowej odprawił ks. z kościoła w Brzegach, do którego nas na spotkanie zaprosił, a oprawę zapewnili seniorzy. Na kominku dh Majtczak – przewodnik PTTK zapoznał nas z historią powstania schroniska „Głodówka” oraz wygłosił gawędę o górach i opowiedział o powstawaniu krzyża na Giewoncie.

Poniedziałek – spotkanie z przedstawicielami Placówki Straży Granicznej w Zakopanym. Opowiedzieli nam oni o przypadkach przemytu ludzi i towarów z którymi się spotkali, a chętni mogli przymierzyć strój „pogranicznika” i nawet wziąć broń do ręki. Potem wyjazd do Szaflar do Term Gorący Potok (uczestnicy byli bardzo zadowoleni z kąpeli w basenach zewnętrznych, napełnionych wodą termalną o temperaturze 34 - 40°C.), lub do Białki Tatrzańskiej, albo do Zakopanego. Wieczorem

zabawa karnawałowa, którą uroczyście otworzyli „małżonkowie” – hm. Barbara Król z Chor. Wlkp., i phm. Andrzej Król z Chor. Krakowskiej. Stroje, peruki, maski i nakrycia głowy były różne – czy poznajecie blond piękność na zdjęciu? Wtorek zaskoczył nas pięknym widokiem gór przysypanych świeżym śniegiem. Po apelu, na którym złożyliśmy życzenia jubilatce – phm. Irenie Gołuch – wyruszyliśmy na Spisz. Zachwyił nas w tej scenerii przetom rzeki Białki (fot.), choć niektórzy mieli mały problem z dotarciem doń w białym puchu. We Frydmanie można było

zobaczyć kościół z unikatową ośmiokątną kaplicą oraz stare winiarskie piwnice. W drodze do wsi Kluszkowce podziwialiśmy z okien autokaru jezioro Czorsztyńskie, zamek w Nidzicy i Trzy Korony. Wjechaliśmy wyciągiem na szczyt Wdżar, a po zjechaniu z niego podjechaliśmy na granicę ze Słowacją, po której stronie zrobiliśmy małe zakupy. Środa – wyjazd do Zakopanego – tu każdy poszedł swoją drogą. Krupówki, cmentarz na Pęksowym Brzysku, cukiernia, w której ręcznie wyrabia się stodycze... Po powrocie do schroniska i obiedzie wyruszyliśmy na zwiedzanie kościołów – najpierw św. Antoniego w Brzegach, do

którego zaprosił nas „niedzielny” ksiądz. Kościół ten zbudowany jest w stylu góralskim, znajdują się w nim certyfikowane relikwie pięciu świętych. Następnie kościół św. Sebastiana w Jurgowie - dach i ściany ma kryte gontem, wystrój wnętrza świątyni jest rokokowy z mnóstwem różnych figur i figurek świętych aniołków itd. Znajduje się tutaj interesująca polichromia. Obaj księża przyjęli nas bardzo gościnnie. Na wieczornym kominku niespodziewani goście – członkowie Kursu Kadry Kształcącej Quźnia III. Z radością dowiedzieliśmy się od nich, że powstał w Chorągwi Warmińsko - Mazurskiej Krąg Seniorów. Jeden z harcerzy – członek Hufca Podhalańskiego akompaniował śpiewom na „szamańskim” bębenku, a także wykonał pieśń łemkowską. Złożyliśmy również życzenia seniorom - druhom Kasi i Markowi ze Szczecina z okazji jubileuszu ich małżeństwa. Druha Danuta Marciszewska ze Szczecina powiedziała ciekawą gawędę o Józefie Uznańskim - ratowniku i przewodniku tatrzańskim. W czwartek miała być wycieczka autokarowa w Tatry polskie i słowackie, ale pogoda zrobiła psikusa i gór nie było widać, więc śpiewaliśmy, graliśmy w karty, w gry planszowe, a wykładowca krakowskiej ASP – druha Andrzej Szoka wygłosił pogadankę o kolorach. Apel pożegnalny – ze względu na jutrzejsze wczesne wyjazdy niektórych druhow – odbył się przed kolacją, po której pojechaliśmy do Domu Ludowego w Bukowinie Tatrzańskiej na występ młodzieżowego zespołu regionalnego.

Jego kierownik Bartłomiej Koszarek opowiedział nam ciekawie o strojach, tańcach i instrumentach górali, a młodzi zachwycili nas wokalnie i tanecznie. Brawa trwały długo... Po powrocie ostatni kominek – pożegnalne wystąpienia i gawęda hm. Urszuli Kocikowskiej o harcerskiej drodze. 26 stycznia – piątek. Opuszczamy zaśnieżoną Głodówkę.

Porannej zaprawy, czyli gimnastyki, nie ma bo zrobiło się mokro i ślisko. Wykup zamówionych wcześniej u gazdy oscypków, ostatnie uściski, całusy i pożegnania. Do zobaczenia na następnych harcerskich spotkaniach! Dziękujemy organizatorowi i pomocnikom, personelowi „Głodówki” oraz obu naszym kierowcom.

/relacje wielkopolskich uczestników wyprawy spisane przez redaktorkę, fot. hm. Gabriela Jaskulska, hm. Barbara Król/

Spotkanie opłatkowe Wspólnoty Skulskiej odbyło się w Mielnicy Dużej dnia 27 stycznia.

Przybyło nań 45 seniorów – przedstawiciele 14 Kręgów należących do Wspólnoty. Gośćmi byli Wójt Gminy Skulsk pan Andrzej Operacz i proboszcz tutejszej parafii ks. Krzysztof Antczak. Po podzieleniu się opłatkiem i nieoczekiwanym powitalnym obfitym śniadaniem głos zabrali goście – ks. proboszcz zaproponował, aby spotkanie wielkanocne dnia 6 kwietnia br. zacząć mszą św., na której

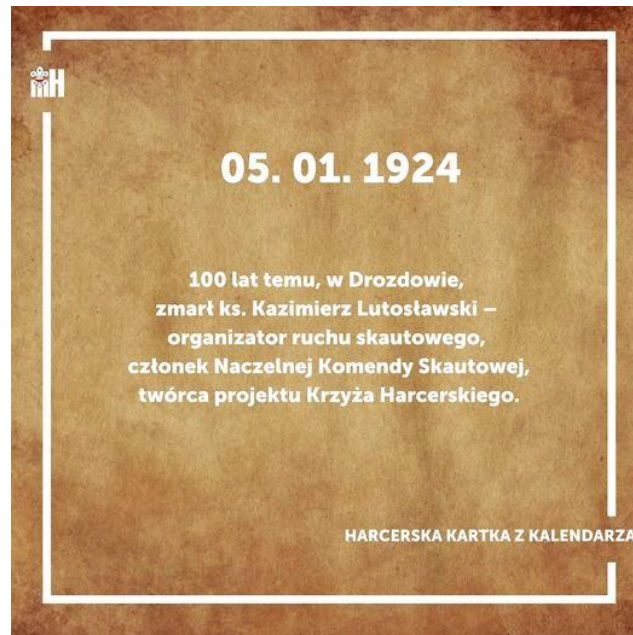
będą także obecni „harleyowcy” z parafii oraz lubiący ten sport pobliscy księża., po czym nastąpi wspólna biesiada. Wywołało to dyskusję, a temat nie został rozstrzygnięty. Wójt Gminy złożył wszystkim życzenia i wyraził nadzieję, że dalsza nasza współpraca nadal dobrze się będzie układać. Gospodarz Mielnicy – pan Jan Wadelski również złożył nam

zyczenia noworoczne. Skarbniczka Wspólnoty – p.wd. Hanna Kurzawa wspomniała, że część uczestników spotkania wróciła w przeddzień z wypoczynku w Głodówce i przekazała księdzu tam zakupiony prezent (kubek) od Wspólnoty i Wielkopolskiej Rady Seniorów z życzeniem, aby pijąc kawę z sympatią o nas myślał. Przewodniczący Kapituły d.s. tabliczek epitafijnych hm. Andrzej Wolski zaapelował, aby wnioski przysyłać w terminie, podawać w nich zasługi dotyczące harcerstwa, a nie życia prywatnego oraz podawać proponowaną treść tabliczki. W części oficjalnej ustalono, że wysokość składki za przynależność do Wspólnoty nie zmienia się i wynosi 6 zł od osoby rocznie (choć można płacić większe kwoty), cena tabliczki epitafijnej również się nie zmienia – 45 zł. Ustalono, że o tabliczki występować mogą tylko Kręgi należące do Wspólnoty i płacące składki oraz Hufce, do których te Kręgi należą. Skarbniczka Wspólnoty przedstawiła stan kasy i wymieniła Kręgi, które w ubiegłym roku nie zapłaciły składki. Po części oficjalnej młody człowiek z gminnego zespołu muzycznego z talentem wykonał kilka znanych nam piosenek, za co otrzymał oklaski. Po dalszej części dyskusji i bardzo smacznym obiedzie podziękowaliśmy panu Janowi Wadelskiemu – dyrektorowi ośrodka, w którym byliśmy i rozjechaliśmy się do domów.

/p.wd. Hanna Kurzawa, fot. ćw. Leszek Dąbrowski, hm. Andrzej Wolski/

. Z HISTORII

1.02.1944

ZAMACH NA KUTSCHERĘ
CZAS AKCJI: 100 SEKUND!

OPERACJA KRYPTONIM "PŁUG"

Najważniejsza udana akcja bojowa na funkcjonariusza niemieckiego terroru w II WŚ.
Z rozkazu d-cy Kedywu AK płk. Fieldorfa "Nila" wykonano wyrok śmierci na "kata Warszawy" Franza Kutschere, generała SS i Policji. Miejsce akcji: Aleje Ujazdowskie u wylotu Alei Róż.
Egzekutorzy: 12 os. oddział specjalny Kierownictwa Dywersji KG AK "Pegaz" w składzie: 9 żołnierzy i 3 łączniczki.

© P W 1 9 4 4

4.KOMUNIKATY

80 ROCZNICA ŚMIERCI PIERWSZEGO NACZELNIKA „SZARYCH SZEREGÓW” HARCISTRZA FLORIANA MARCINIAKA I GRUPY WIELKOPOLSKICH INSTRUKTORÓW HARCERSKICH.

UROCZYSTY APEL PAMIĘCI ODBĘDZIE SIĘ DNIA 24 LUTEGO 2024 Br. GODZ. 11.00 - MUZEUM MARTYROLOGII WIELKOPOLAN - FORT VII w POZNANIU: Harcerski Apel Poległych, Modlitwa Pamięci, Składanie kwiatów. Organizatorzy - Komenda Chorągwi Wielkopolskiej Związku Harcerstwa Polskiego Stowarzyszenie Szarych Szeregów Oddział Wielkopolski.

Prezydium WR KSHiS bardzo prosi seniorów ZHP o wzięcie udziału w tej uroczystości.

Komunikat Nr 1/2024 Kapituły Wspólnoty Seniorów ZHP im. ks. hm. Antoniego Bogdańskiego w Skulsku z dnia 11.01.2024 r.

Przypominam, że zgodnie z Regulaminem pracy Kapituły termin składania wniosków o umieszczenie w Mauzoleum tabliczek epitafijnych instruktorów zasłużonych dla ZHP upływa z dniem 29.02. 2024. Proszę o przesyłanie wniosków w wersji emailowej na

adres: andrzej.wolski@vp.pl oraz wydrukowanych i podpisanych na adres pocztowy: Andrzej Wolski, Staw Drugi, Blok 12/17, 62 – 420.

CZUWAJ !

Przewodniczący Kapituły hm. Andrzej Wolski

XL Harcerski Rajd Rodło 7-9.06.2024.

Komunikat nr.1 - Trasa Seniorów XL Rajdu Rodło będzie przebiegać w południowej części Kaszub. Noclegi zapewnimy w ładnie położonym Ośrodku Wypoczynkowym eFKa Wiele w pokojach 2,3,4 osobowych w domkach i pawilonie z pełnym węzłem sanitarnym. Dojazd PKP do stacji kolejowej Czerniejewo na trasie Tczew - Chojnice. Ze stacji Czerniejewo seniorów odbierze autokar. **W ramach programu przewidujemy:** Zwiedzanie Sanktuarium Kalwarii Wielewskiej, Muzeum Ziemi Zaborskiej, Kręgi Kamienne w Odrach, wieża widokowa w Przytarni i inne atrakcje. **Koszt uczestnictwa 450 zł.** Zgłoszenia uczestników na karcie zgłoszeń przyjmujemy do końca lutego. **Odpłatność dzielimy na 3 raty po 150 zł:** I w terminie do 28 lutego, 2 rata do 30 marca, a 3 rata do 15 maja. Konto bankowe: [Chorągiew Gdańska nr. 05 1240 5400 1111 0010 6647 6141](https://www.gdanskabank.pl) w treści: [DSCz Rajd Rodło imię i nazwisko uczestnika](https://www.gdanskabank.pl). Karty uczestnictwa **proszę wysłać** na adres: bradys@op.pl lub edwarda.serszen@wp.pl Dodatkowe informacje podamy w następnym komunikacie.

Od redaktorki: kartę zgłoszeń prześlę do zainteresowanych po zgłoszeniu takiej potrzeby na tel. redakcji – 503 695 023.

Wypoczynek w HOM PUCK. – Przed Rajdem Rodło proponujemy wypoczynek w HOM Puck w dniach 2-7.06.24. Koszt pobytu w pokojach 2 lub 3 osobowych z pełnym węzłem sanitarnym z wyżywieniem wynosi 550 zł. Zgłoszenie imienne proszę nadesłać na adres bradys@op.pl. Zaliczkę w wysokości 150 zł proszę wpłacić do końca lutego na konto Harcerski Ośrodek Morski, ul. Żeglarzy 1, 84-100 Puck w treści nazwisko uczestnika [Bank Polska Kasa Opieki S.A. o/ Gdańsk: 11 1240 5400 1111 0010 6457 8713](#). Pozostałą kwotę 400 zł wpłacimy po przyjeździe do Pucka. hm. Bogdan Radys

REGULAMINY ODZNAK DLA SENIORÓW

/skrót/

- I. „Postanowienia ogólne 1. Na podstawie pkt. 3 uchwały nr 55/XXXVIII Rady Naczelnej ZHP z dnia 5 marca 2017 r. w sprawie wyróżnień i nagród w ZHP, realizując uchwałę nr 30/III Rady Chorągwi Wielkopolskiej ZHP z dnia 16 maja 2018 r., Komenda Chorągwi ustala wyróżnienia nadawane w Chorągwi Wielkopolskiej ZHP. 2. Do wyróżnień nadawanych w Chorągwi Wielkopolskiej ZHP należą:
- II. a) Odznaka Honorowa „Harcerska Służba Wielkopolsce”, b) Odznaka Honorowa „Wielkopolskim Seniorom i Starszyźnie ZHP”, c) Wyróżnienie Honorowe „Srebrna Lilijka”. 3. Członkowie ZHP mogą otrzymać również: a) pochwałę ustną – udzieloną przez Komendanta Chorągwi, członka Komendy Chorągwi lub kierownika zespołu albo innej jednostki organizacyjnej chorągwi, w zakresie przydzielonego mu zakresu uprawnień, b) pochwałę w rozkazie Komendanta Chorągwi – udzieloną przez Komendanta Chorągwi z własnej inicjatywy, na wniosek członka Komendy Chorągwi lub kierownika zespołu albo innej jednostki organizacyjnej chorągwi, c) list okolicznościowy Komendanta Chorągwi. 4. Każdy członek ZHP spełniający kryteria o których mowa w uchwale, może być wyróżniony tylko jedną z odznak honorowych, o których mowa w pkt. 2.
- III. **Odznaka Honorowa „Harcerska Służba Wielkopolsce”** 5. Odznaka Honorowa „Harcerska Służba Wielkopolsce” jest najwyższym wyróżnieniem Chorągwi Wielkopolskiej ZHP i została ustanowiona przez Komendanta Chorągwi w dniu 31 maja 1999 r. 6. Odznaka Honorowa „Harcerska Służba Wielkopolsce” jest jednostopniowa i może być nadana jednokrotnie instruktorowi ZHP za szczególnie aktywną służbę instruktorską, uwieńczoną konkretnymi osiągnięciami wychowawczymi lub organizacyjnymi. Odznaka może zostać również nadana członkowi ZHP za czyny bohaterskie. 7. Odznaka Honorowa „Harcerska Służba Wielkopolsce” ma kształt koła o średnicy 25 mm. Na odznace widnieje symbol Chorągwi Wielkopolskiej ZHP – żółta lilijka harcerska na tle biało-czerwonej rozetki Powstania Wielkopolskiego. Na obrzeżu znajduje się napis „Harcerska Służba Wielkopolsce” oraz zielona gałązka symbolizująca liście laurowe. 8. Odznakę Honorową „Harcerska Służba Wielkopolsce” nosi się na patce prawej kieszeni munduru, zgodnie z Regulaminem mundurowym ZHP. 9. Odznakę Honorową „Harcerska Służba Wielkopolsce” nadaje Komendant Chorągwi Wielkopolskiej ZHP. 10. Wnioski o nadanie Odznaki Honorowej „Harcerska Służba Wielkopolsce” mogą składać wraz z uzasadnieniem: a)

drużynowi, komendanci szczepli i związków drużyn – drogą służbową, z obowiązkiem uzyskania akceptującej opinii właściwego komendanta hufca, b) komendanci hufców, c) kierownicy zespołów i innych jednostek organizacyjnych chorągwi, d) przewodniczący Rady Chorągwi. 11.Odznakę Honorową „Harcerska Służba Wielkopolsce” wręcza uroczyście Komendant Chorągwi lub upoważniony przez niego członek władz chorągwi lub hufca.

- IV. **Odznaka Honorowa „Wielkopolskim Seniorom i Starszyźnie ZHP”** 12.Odznaka Honorowa „Wielkopolskim Seniorom i Starszyźnie ZHP” jest jednostopniowa i może być nadana jednokrotnie członkowi starszyźny lub seniorowi ZHP, który: a) przestrzega zasad wynikających ze Statutu ZHP, b) przez co najmniej pięć lat aktywnie uczestniczy w pracach kręgu starszyźny lub seniorów, c) na zbiórkach występuje w mundurze zgodnym z Regulaminem mundurowym ZHP, d) współorganizuje wydarzenia wykraczające poza własny krąg, e) propaguje wśród harcerzy ideały służby oraz pamięć o Powstaniu Wielkopolskim. 13.Odznaka Honorowa „Wielkopolskim Seniorom i Starszyźnie ZHP” ma kształt owalu o wysokości 30 mm. Na odznace widnieje liść dębu, na który nałożony jest symbol Chorągwi Wielkopolskiej ZHP – żółta lilijka harcerska na tle biało-czerwonej rozetki Powstania Wielkopolskiego. Na obrzeżu znajduje się napis „Wielkopolskim Seniorom i Starszyźnie ZHP”. 14.Odznakę Honorową „Wielkopolskim Seniorom i Starszyźnie ZHP” nosi się na patce prawej kieszeni munduru, zgodnie z Regulaminem mundurowym ZHP. 15.Odznakę Honorową „Wielkopolskim Seniorom i Starszyźnie ZHP” nadaje Komendant Chorągwi Wielkopolskiej ZHP. 16.Wnioski o nadanie Odznaki Honorowej „Wielkopolskim Seniorom i Starszyźnie ZHP” mogą składać wraz z uzasadnieniem: a) przewodniczący/komendanci kręgów starszyźny lub seniorów, b) prezydium Wielkopolskiej Rady Kręgów Starszyźny Harcerskiej i Seniorów. 17.Wniosek opiniuje Kapituła Odznaki Honorowej „Wielkopolskim Seniorom i Starszyźnie ZHP”. Kapitułę powołuje Komendant Chorągwi na wniosek ogólnej zbiórki Wielkopolskiej Rady Kręgów Starszyźny Harcerskiej i Seniorów, określając zasady jej funkcjonowania. 18.Odznakę Honorową „Wielkopolskim Seniorom i Starszyźnie ZHP” wręcza uroczyście Komendant Chorągwi lub upoważniony przez niego członek władz chorągwi lub hufca.
- V. **Wyróżnienie Honorowe „Srebrna Lilijka”** 19.Wyróżnienie Honorowe „Srebrna Lilijka” może być nadane osobie lub jednostce organizacyjnej za szczególne osiągnięcia dla Chorągwi Wielkopolskiej ZHP. 20.Wyróżnienie Honorowe „Srebrna Lilijka” nadaje Komendant Chorągwi Wielkopolskiej ZHP z własnej inicjatywy. 21.Wyróżnienie Honorowe „Srebrna Lilijka” wręcza uroczyście Komendant Chorągwi.”

Wnioski na **Odznakę Honorową „Wielkopolskim Seniorom i Starszyźnie ZHP”** należy przesyłać na adres k.krobska@gmail.com Wnioski na **Odznakę Honorową „Harcerska Służba Wielkopolsce”** należy składać drogą służbową – hufce.

Od redaktorki: wzory wniosków prześlę po zgłoszeniu takiej potrzeby na tel. redakcji – 503 695 023. W razie potrzeby pomogę w wystaniu wniosków na **Odznakę Honorową „Wielkopolskim Seniorom i Starszyźnie ZHP”** - z upoważnienia komendanta danego Kręgu.

5. Z ŻAŁOBNEJ KARTY:

Dnia 25 grudnia 2023 r. odeszła od nas nasza koleżanka – Druhá Aleksandra Kowalska przeżywszy 91 lat. Przez całe swoje życie zawodowe była

ogromnym przyjacielem całej braci harcerskiej jako pracownik oświaty pomagała w tworzeniu zuchówek, harcówek, miejsc obozowych, mobilizowała nauczycieli do prowadzenia gromad i drużyn harcerskich. Napisała pracę magisterską o tematyce harcerskiej, za co wyróżniona została w konkursie ogłoszonym przez Główną Kwaterę ZHP. Za pomoc okazywaną ZHP w jego pracy wychowawczej została odznaczona przez

Naczelnika ZHP Honorową Odznaką Przyjaciół Harcerstwa. Doceniono również Jej postawę z okazji 30-lecia IV Szczepu ZHP „Zawiszacy” w Pile i wspólnie spędzone z Nią chwile opisano w kronikach Szczepu. Druhá Ola była bardzo aktywną członkinią

Harcerskiego Kręgu Seniorów „Wierna Brać” Hufca ZHP Piła. Wraz z Kręgiem brała udział w licznych spotkaniach kładąc nacisk na integrację międzypokoleniową – spotykała się z zuchami z okazji Dnia Babci i Dziadka, Dnia Dziecka. Druhá uczestniczyła w obchodach Dnia Myśli Braterskiej, rocznicach Odzyskania Niepodległości, w uroczystym przekazywaniu Betlejemskiego Świata Pokoju. Druhá Kowalska szczególnie upodobała sobie Próchnówko, gdzie nasi harcerze co roku przebywają na obozie. Tu właśnie druhowie w dowód wdzięczności zorganizowali Jej 85. i 90. urodziny. Dla nas – instruktorów ZHP była Ona wzorem, mentorem i natchnieniem. Ponadto druhá Aleksandra Kowalska była współorganizatorką Uniwersytetu Trzeciego Wieku w Pile ponad 20 lat temu, a wkrótce potem została jego prezesem i pełniła tę funkcję przez 10 lat. Uważała, że głównym zadaniem UTW jest pomoc ludziom odchodzącym na emeryturę w ułożeniu sobie dalszego życia. „Trzeba żyć aktywnie, permanentnie dbać o stronę fizyczną, psychiczną i zdrowie, mieć właściwy stosunek do drugiego człowieka – trzeba żyć godnie.” Była osobą nietuzinkową, niezwykłym wulkanem pomysłów, pełną radości życia. Dzięki Niej powstawały liczne grupy zainteresowań, odbywały się konferencje, seminaria, wykłady, lektoriaty. Działały zespoły artystyczne, organizowane były zajęcia rekreacyjne, wycieczki, imprezy. Była człowiekiem – instytucją. Druhá Olu – byłaś dla nas wzorem do naśladowania. Będziemy o Tobie pamiętać. /Przewodnicząca HKS „Wierna Brać” hm. Maria Trzyna/

Koniec roku przyniósł smutne informacje. **W sylwestra, w wieku 96 lat, zmarł Stefan Tobolski.** Do końca życia

był aktywnym członkiem Związku Harcerstwa Polskiego, Polskiego Czerwonego Krzyża i Chóru Mieszanego im. K.T. Barwickiego w Jarocinie. Był również emerytowanym nauczycielem i wieloletnim dyrektorem Szkoły Podstawowej w Mieszkowie. Stefan Tobolski przyszedł na świat w 1927 r. we Wrześni. W czasie okupacji pracował w charakterze gońca w zakładzie fotograficznym w Jarocinie. Od 1934 roku działał w Związku Harcerstwa Polskiego. Przyrzeczenie

złożył w 1938 r. w I Drużynie Harcerskiej im. Władysława Jagiełły w Jarocinie. Od tego czasu harcerstwo nieustannie mu towarzyszyło - zarówno w pracy zawodowej w roli nauczyciela, jak i na emeryturze. Uczestniczył i sam zorganizował niezliczoną ilość biwaków i obozów, pełnił także wiele funkcji na poziomie jarocińskiego hufca ZHP Chorągwi najpierw Kaliskiej, a później Wielkopolskiej rozpoczynając od zastępowego, aż na honorowym przewodniczącym **Kręgu Seniora i Starszyny Harcerskiej „Zodiak” Jarocin** kończąc. Był honorowym członkiem Polskiego Czerwonego Krzyża. Jeszcze pod koniec listopada uczestniczył w spotkaniu z okazji Dni Honorowego Krwiodawstwa i otrzymał medal wydany z okazji 65-lecia krwiodawstwa w Polsce. Przez ponad 30 lat należał do jarocińskiego Chóru Mieszanego im. Kazimierza Tomasza Barwickiego. Trudno zliczyć wyróżnienia i odznaczenia, jakie otrzymał w całym swoim życiu - m.in. Złoty Krzyż "Za Zasługi dla ZHP", Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski, medal "Za Zasługi dla Ziemi Jarocińskiej", złotą odznakę Związku Nauczycielstwa Polskiego, Kryształowe Serce - nadane przez zarząd główny PCK.. W 2017 roku został wyróżniony Nagrodą Burmistrza Jarocina im. gen. Stanisława Taczaka. Miał również mały epizod związany z kinematografią. Wystąpił w filmie dokumentalnym o wojennej okupacji i życiu fotografa. Wspólnie z żoną wystąpili również w etiudzie "Świetliki", przygotowanej w ramach Akademii Filmowej im. Piotra Łazarkiewicza w Jarocinie. Mimo sędziwego wieku pełniąc funkcje honorowego przewodniczącego Kręgu Seniorów harcerskich „Zodiak” Jarocin do ostatnich dni aktywnie uczestniczył w naszych imprezach rocznicowych, uroczystościach harcerskich i państwowych. Był wśród nas i dla nas, zawsze służył nam pomocą i radą, wspierał na każdym etapie naszego harcerskiego i instruktorskiego życia. Potrafił nas wszystkich jednoczyć wokół siebie i Harcerstwa. Był mentorem we właściwym rozumieniu patriotyzmu, piękna i wierności narodowej tradycji. *...Są pożegnania na które nigdy nie będziemy gotowi. Są słowa które zawsze wywoływać będą morze łez. I są takie osoby na myśl o których zawsze zasypie nas lawina wspomnień...* I taką osobą niewątpliwie był dla nas druh harcmistrz Stefan Tobolski. Pozostanie w naszej pamięci jako wspaniały instruktor, nauczyciel i wychowawca. **Dziękujemy za to że był wśród nas.** Ponieważ nie wolno nam w miejscu stać, idziemy dalej, brakuje nam jednak w naszych szeregach druha Stefana. My jeszcze w drodze. On Czuwa na Wiecznej Warcie. Niech Czuwa w pokoju. Czuwaj! *Idzie noc, słońce już, zeszło z gór, zeszło z pól, zeszło z mórz, W cichym śnie, spocznij już. Bóg jest tuż.....*

Pogrzeb odbył się 5 stycznia br. na cmentarzu w Jarocinie.

/Komendant KSHiS „Zodiak” Jarocin hm Andrzej Szymczak/

W dniu 14 stycznia 2024 r. odszedł na Wieczną Wartę HM. STEFAN PISK urodzony w 1940 r.

- członek Kręgu Instruktorów Seniorów Harcerskich i Starszyny „Historycy” w Poznaniu. Do ZHP wstąpił w 1947 r. – do Drużyny Wilczków w Poznaniu, w której był szóstkowym. Po reaktywacji 21 PDH wstąpił do tej drużyny i w latach 1957-61 był jej drużynowym. Uczestniczył w tym czasie w kursie drużynowych w Wągrowcu, w kursie przewodników w Międzygórzu, w kursie specjalnościowym w Cieplicach (CSIZ) oraz w Złocie „Grunwald 1410-1960”. Po ukończeniu służby wojskowej w 1963 r. działał w Hufcu ZHP

„PIAST” - Poznań Stare Miasto kolejno jako namiestnik zuchowy, namiestnik drużyn specjalnościowych, namiestnik drużyn starszoharcerskich. W grudniu 1968 r. na

uroczystości nadania Chor. Wlkp. ZHP imienia Powstańców Wielkopolskich 1918-19 był chorążym poczty sztandarowego. Od lutego 1969 r. do września 1971 r. pracował na etacie księgowo-kwaternistrzowskim w Komendzie Chorągwi. Uczestniczył w kadrze „Operacji Bieszczady 40” (1977) oraz akcji „Wał Pomorski” (1978). W latach 1987-89 był członkiem Komisji Historycznej Hufca ZHP Poznań Stare Miasto oraz namiestnikiem zachowawczym. Był również członkiem Komisji Historycznej Chor. Wlkp. ZHP i członkiem Kręgu Seniorów „Czwartacy”, a po jego rozwiązaniu został członkiem KISHiS „Historycy”. W ostatnich latach ze względu na biskość zamieszkania był częstym gościem na zbiórkach Kręgu Starszyny Harcerskiej i Seniorów „Płomienie” w Czerwonaku. Odznaczony został m.in. Brązowym Krzyżem Zasługi, odznaką honorową „Zasłużony dla Województwa Wielkopolskiego”, Srebrnym Krzyżem Zasługi dla ZHP. Pogrzeb hm. Stefana Psika odbył się dnia 18 stycznia 2024 r. w Murowanej Goślinie. W ostatniej drodze towarzyszyli Druhowi m.in. hm. Jarosław Rura, hm. Janusz Wolski, Komendant Hufca ZHP Poznań – Stare Miasto oraz seniorzy z Kręgów poznańskich – OWAR, Dziewiątacy, z Czerwonaka i Wągrowca. Czuwaj Druhu - wspaniaty rozmówco i gawędziarzu.

/hm. Barbara Król/

PWD. MARIĘ STRÓŻYK zmarłą dnia 26

stycznia br. pożegnaliśmy na cmentarzu w Miejskiej Górcie dnia 31 stycznia. Druhna Maria od chwili wstąpienia do ZHP działała w 7 Drużynie Harcerek w Miejskiej Górcie pełniąc funkcje zastępowej, przybocznej i kronikarki. Od chwili wstąpienia do Kręgu „Leszczyna” w 1999 r. była aktywną członkinią Kręgu. Prowadziła bardzo starannie od 2014 r. kronikę Kręgu zamieszczając w niej relacje z seniorskich zjazdów, rajdów, wycieczek, spotkań i innych imprez, w których w większości brała udział. Była jedną z inicjatorek umieszczenia na Placu Kościuszki w Lesznie pamiątkowej tablicy zawierającej nazwiska druhow, którzy

stracili życie w czasie II wojny światowej. Druhna HR Maria Stróżyk – jako wnuczka Wincentego Brzeskwiniowicza – delegata z Miejskiej Górki w powiecie rawickim na Polski Sejm Dzielnicowy oraz inicjatora włączenia się tej miejscowości do Powstania Wielkopolskiego – brała zawsze czynny udział w obchodach kolejnych rocznic Powstania w swoim mieście, w Lesznie oraz w miarę możliwości w Poznaniu. Stopień pwd. zdobyła w wieku 90 lat.

CZEŚĆ ICH PAMIĘCI...

REDAKCJA BIULETYNU ZASTRZEGA SOBIE PRAWO DO DOKONYWANIA SKRÓTÓW I KOREKTY

NADSYŁANYCH TEKSTÓW I NIE BIERZE ODPOWIEDZIALNOŚCI ZA ICH TREŚĆ.

REDAKTOR i OPRACOWANIE TECHNICZNE: hm. BARBARA KRÓL

barbara.krol@zhp.net.pl, basia_krol@o2.pl